

Sygn. akt *XVII AmE 259/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodnicząca – **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

Protokolant – sekretarz sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 10 grudnia 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 29 czerwca 2017 r.

znak: D. (...)(...)

1) zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie 1 w ten sposób, że orzeka, że (...) Spółka akcyjna z siedzibą w W. w dniu 12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektów:

- Zakładu (...), zlokalizowanego w miejscowości G. – (...), (...)-(...) J. (dalej: Zakład (...)),
- Zakładu (...), zlokalizowanego w miejscowości S. – S. (...), (...)-(...) K. (dalej: Zakład (...)),

naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy;

2) zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie 2 w ten sposób, że obniża wysokość kary pieniężnej nałożonej na (...) Spółkę akcyjną z siedzibą w W. do kwoty 10.740 (dziesięć tysięcy siedemset czterdzieści) złotych;

3) zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 837 (osiemset trzydzieści siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 259/17*

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 czerwca 2017 r. (znak: (...)) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, działając w oparciu o przepisy art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: PE), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła oraz

na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 PE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej orzekł, że:

1. (...) Spółka Akcyjna (dawniej: (...) S.A.) z siedzibą w W. w dniach 10-12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektów:
  - Zakładu (...), zlokalizowanego w miejscowości G. (dalej: Zakład (...)),
  - Zakładu (...), zlokalizowanego w miejscowości S. (dalej: Zakład (...)),
  - Zakładu (...), zlokalizowanego w miejscowości C. (dalej: Zakład (...)),

naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art 56 ust 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył (...) Spółce Akcyjnej karę pieniężną w kwocie 84.240 zł.

(decyzja, k. 4-13).

Odwołanie od tej decyzji wywiodła (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., zaskarżając ją w całości. Wobec decyzji podniesiono zarzuty naruszenia:

a) art. 11 Prawa energetycznego, art. 11 c ust. 2 pkt 2) Prawa energetycznego, art. 11d) ust. 3 Prawa energetycznego w zw. z § 5 pkt 1 Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z § 3 ust. 1 Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z § 3 ust. 4 pkt 1) Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z 9 pkt 3 Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z § 10 Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3 a) Prawa energetycznego poprzez uznanie, iż powód podlegał obowiązkowi stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii i orzeczenie naruszenia obowiązku zastosowania się do ograniczeń w zakresie dostarczania i poboru energii, pomimo wadliwości zastosowania względem niego procedury wprowadzania ograniczeń w zakresie dostarczania i poboru energii elektrycznej, z uwagi na brak określenia w łączących powoda umowach dystrybucji energii elektrycznej mocy bezpiecznej;

b) art. 11 Prawa energetycznego, art. 11c ust. 2 pkt 2) Prawa energetycznego, art. 11d) ust. 3 Prawa energetycznego w zw. z § 10 Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z § 12 ust. 3 Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3 a) Prawa energetycznego poprzez uznanie, iż powód podlegał obowiązkowi stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii i orzeczenie naruszenia obowiązku zastosowania się do ograniczeń w zakresie dostarczania i poboru energii, pomimo wadliwości zastosowania względem niego procedury wprowadzania ograniczeń w zakresie dostarczania i poboru energii elektrycznej, z uwagi na wadliwe powiadomienie o wprowadzonych ograniczeniach;

c) art. 11 Prawa energetycznego, art. 11c ust. 2 pkt 2) Prawa energetycznego, art. 11d) ust. 1 Prawa energetycznego w zw. z § 3 ust. 2 Rozporządzenia z 2007 r., poprzez uznanie, iż powód podlegał obowiązkowi stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii i orzeczenie naruszenia obowiązku zastosowania się do ograniczeń w zakresie dostarczania i poboru energii, pomimo braku podjęcia przez operatora systemu przesyłowego - przed podjęciem działań polegających na ograniczeniu ilości energii pobieranej przez odbiorców końcowych - działań mających na celu zapobieżenie konieczności wprowadzenia ograniczeń w zakresie poboru energii;

d) art. 11 Prawa energetycznego, art. 11c ust. 2 pkt 2) Prawa energetycznego, art. 11d) ust. 3 Prawa energetycznego w zw. z § 1 Rozporządzenia z 2015 r. oraz art. 56 ust. 1 pkt 3 a) Prawa energetycznego, poprzez uznanie, iż niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii wprowadzonych na podstawie art. 11c) ust. 2 pkt 2) Prawa energetycznego jest sankcjonowane karą określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a) Prawa energetycznego oraz w konsekwencji nałożenie na powoda kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., pomimo, iż Rozporządzenie z 2007 r. wprowadzało ograniczenia począwszy od dnia 11 sierpnia, od godz. 24.00;

e) art. 56 ust. 1 pkt 3 a) Prawa energetycznego w zw. z art. 56 ust. 6 a) Prawa energetycznego, poprzez zaniechanie odstąpienia od wymierzenia kary pomimo zaistnienia przesłanek do odstąpienia od wymierzenia kary;

f) art. 56 ust. 1 pkt 3 a) Prawa energetycznego w zw. z art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego, poprzez ustalenia wysokości kary pieniężnej z pominięciem przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty strona powodowa wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji, ewentualnie, o zmianę decyzji w zakresie jej punktu 2, poprzez orzeczenie o odstąpieniu od wymierzenia kary pieniężnej, ewentualnie, o zmianę decyzji w zakresie jej punktu 2, poprzez zmianę wysokości wymierzonej kary pieniężnej. Strona powodowa wniosła też o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Strona podtrzymała swoje stanowisko procesowe w piśmie 15 stycznia 2018 r.

(odwołanie, k. 14-35; pismo przygotowawcze powoda, k. 151-157).

Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W ocenie pozwanego, zarzuty podniesione w odwołaniu nie zasługują na uwzględnienie, wobec czego, strona podtrzymała stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie, k. 127-135).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka akcyjna z siedzibą w W. jest odbiorcą energii elektrycznej, dostarczanej do należących do Spółki obiektów, w których zlokalizowane są zakłady mięsne, usytuowanych w miejscowościach: G. – (...) (Zakład (...)), (...)(Zakład (...)), C. przy ul. (...) (Zakład (...)).

W okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. energia elektryczna do ww. budynków w była dostarczana na podstawie następujących umów:

- 1) Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z 12 kwietnia 2010 r. Nr (...) (Zakład (...)), k. 45-55 akt admin.;
- 2) Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z 13 lipca 2010 r. Nr (...) (Zakład (...)), k. 56-65 akt admin.;
- 3) Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z 7 października 2013 r. Nr (...) (Zakład (...)), k. 30-44 akt admin.

Informacje o wartościach w ograniczeniach w poborze energii elektrycznej, obowiązujących odbiorcę od 10 do 31 sierpnia 2015 r., określono w:

- 1) § 1 Aneksu nr (...) do Umowy o świadczenie usług dystrybucji z 12 kwietnia 2010 r., zawartego 30 kwietnia 2015 r. (Zakład (...)), k. 88v akt admin.,
- 2) w punkcie 1 Załącznika Nr 4 do umowy o świadczenie usług dystrybucji z 13 lipca 2010 r. (Zakład (...)), k. 65 akt admin.,
- 3) w przekazanym odbiorcy piśmie (...) S.A. z 25 sierpnia 2014 r, znak: (...) (Zakład (...)), k. 76 akt admin.

Z dokumentów tych wynika, że we wskazanym okresie dla ww. obiektów odbiorcy wielkość mocy dla 11 stopnia zasilania odpowiadała wielkości mocy umownej przyjętej w umowach o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, czyli - odpowiednio – 2800 kW (k. 88-89 akt admin.), 640 kW (k. 62, 65 akt admin.) i 550 kW (k. 39 akt admin.). Natomiast dopuszczalny poziom poboru mocy bezpiecznej w tych obiektach dla 20 stopnia zasilania wyniósł – odpowiednio – 300 kW, 200 kW oraz 129 kW.

Z kolei dopuszczalny pobór mocy dla danych obiektów w pozostałych stopniach zasilania wynosił - odpowiednio:

dla 12 stopnia – 2.400 kW / 600 kW / 0,520 MW,

dla 13 stopnia – 2.000 kW / 550 kW / 0,490 MW,

dla 14 stopnia – 1.600 kW / 500 kW / 0,460 MW,

dla 15 stopnia – 1.200 kW / 450 kW / 0,430 MW,

dla 16 stopnia – 1.000 kW / 400 kW / 0,400 MW,

dla 17 stopnia – 800 kW / 250 kW / 0,370 MW,

dla 18 stopnia – 600 kW / 300 kW / 0,340 MW,

dla 19 stopnia – 400 kW / 250 kW / 0,310 MW.

(...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d PE i wprowadziły - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE - od godz. 10.00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, PSE zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 PE, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (fakty powszechnie znane).

Spółka (...) nie dostosowała się w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. do - obowiązujących od 10 do 31 sierpnia 2015 r. - ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiektach zlokalizowanych w G., S. i C.. Dnia 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła w tych lokalizacjach łącznie – odpowiednio – 12,890 / 1,010 / 0, (...) MW w godzinie, a dla dwóch pierwszych lokalizacji dnia 11 sierpnia 2015 r. – odpowiednio – 9,750 / 0,440 MW w godzinie, a 12 sierpnia 2015 r. – odpowiednio – 3,490 / 0,090 MW w godzinie. Łącznie we wskazanym okresie przekroczenie wyniosło 28, (...) MW w godzinie. (Załączniki nr 1 -3 do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego – Pobór mocy i ustalony poziom ograniczeń Odbiorcy w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. (...), k. 3-8 akt admin.)

W roku 2016 Spółka (...) uzyskała przychód w wysokości(...) zł (Rachunek zysków i strat sporządzony za okres 01.01.2016-31.12.2016, k. 240 akt admin.).

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia i oświadczenia stron oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranim w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu w części.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 PE, w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła (art. 11 ust. 3 PE).

Według art. 11 ust. 7 PE, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

W myśl art. 11c ust. 2 PE, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z art. 11c ust. 3 PE, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 PE przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej: rozporządzenie).

Zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
- 5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
- 6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Zaś na mocy § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej. I tak, według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń. Natomiast zgodnie z § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.
2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.
3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

Odnosząc powyższe unormowania prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy, za bezpodstawne należało uznać zarzuty sformułowane w punktach a), b) i c) odwołania.

Sąd stwierdził, że w odniesieniu do obiektów (zakładów mięsnych), zlokalizowanych w G., S. i C., powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy, ponieważ jest odbiorcą, dla którego wielkość mocy umownej dla tych obiektów ustalona została powyżej 300 kW i jednocześnie nie mają do niego zastosowania wyłączenia z § 6 ust. 1 rozporządzenia. W konsekwencji, powód był zatem zobowiązany zastosować się zarówno do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...)) w dniu 10 sierpnia 2015 r., jak i do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Powód miał możliwość uzyskania wiedzy o wprowadzeniu tych ograniczeń przede wszystkim z komunikatów radiowych, określających aktualny stopień zasilania, które zgodnie z rozporządzeniem z 23 lipca 2007 r., były nadawane w programie(...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾. Wbrew stanowisku powoda to, iż takie komunikaty zostały nadane, stanowi fakt powszechnie znany, a więc nie wymagający dodatkowego udowodnienia. Z kolei powód, jako odbiorca energii, miał obowiązek śledzenia tych komunikatów po to, by znać aktualną sytuację i dostosować się do ewentualnych ograniczeń. Dodatkowo, w odniesieniu do zakładów w S. i G., powód stwierdził, że informacja o wprowadzonych ograniczeniach została przekazana także telefonicznie. Także świadkowie Ł. T. (który pracował w zakładzie w G.) oraz K. Z. (1) (która pracowała w zakładzie (...)) potwierdzili fakt otrzymania informacji telefonicznie oraz wskazali też na czerpanie wiedzy na temat ograniczeń z internetu (protokół rozprawy z 10.12.2019 r., 00:22:40, 00:38:25). Bez znaczenia w okolicznościach rozpatrywanego przypadku było natomiast, że informacja o wprowadzonych ograniczeniach nie została skierowana wprost do osób wskazanych w umowach dystrybucyjnych, istotne jest bowiem to, że informacja o tej naglej i nadzwyczajnej sytuacji dotarła do zakładów powoda.

Co do kwestii braku określenia w umowach o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej poziomu mocy bezpiecznej (odpowiadającej poziomowi poboru mocy dla 20 stopnia zasilania), to w ocenie Sądu, po pierwsze – o ile sama w sobie sytuacja ta nie jest prawidłowa, to jednak za jej wystąpienie ponosi odpowiedzialność także powód, który jako jedna ze stron umowy, na dodatek posiadająca status przedsiębiorcy, nie zadbał o uregulowanie tej kwestii i nie dochował w tym zakresie należytej staranności. Po drugie zaś – okoliczność ta jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, skoro powód miał wiedzę o poziomie mocy bezpiecznej, przyjętym w relevantnym okresie dla jego obiektów, jak również o poziomach poboru mocy przyjętych w pozostałych stopniach zasilania. Jak bowiem ustalono w toku postępowania w oparciu o: § 1 Aneksu nr (...) do Umowy o świadczenie usług dystrybucji z 12 kwietnia 2010 r., zawartego 30 kwietnia 2015 r. (Zakład (...)), punkt I Załącznika Nr 4 do umowy o świadczenie usług dystrybucji z 13 lipca 2010 r. (Zakład (...)) oraz treść pisma (...) S.A. ((...)) z 25 sierpnia 2014 r. (Zakład (...)), w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. dla wymienionych obiektów odbiorcy wielkość mocy dla 11 stopnia zasilania odpowiadała wielkości mocy umownej przyjętej w umowach o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, czyli - odpowiednio – 2800 kW (k. 88-89 akt admin.), 640 kW (k. 62, 65 akt admin.) i 550 kW (k. 39 akt admin.). Natomiast dopuszczalny poziom poboru mocy bezpiecznej w tych obiektach dla 20 stopnia zasilania wynosił – odpowiednio – 300 kW, 200 kW oraz 129 kW. Powód był informowany zarówno o obowiązującym go poziomie mocy w poszczególnych stopniach zasilania, jak i o procedurze zawiadamiania go o wprowadzeniu ograniczeń w poborze energii elektrycznej (Zakład (...) - k. 73-76 akt admin.; Zakład (...) – k. 88 i 88v akt admin., a wcześniej także k. 55 akt admin.; Zakład (...) – k. 59 (zwl. § 6 ust. 1 pkt 13) i k. 65 akt admin.). Co znamienne, aż do wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, powód nie kwestionował w żadnym okresie ani tych wartości, ani postanowień umów dystrybucyjnych. Tym samym, wskazywanie dopiero teraz na ewentualne nieprawidłowości w tym zakresie nie może stanowić podstawy do zwolnienia strony od odpowiedzialności za niewykonanie obowiązku zastosowania się do ograniczeń wprowadzonych w sierpniu 2015r. Brak należytego współdziałania powoda z operatorami systemów

dystrybucyjnych przy zawieraniu umów o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej oraz ustalaniu planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, doprowadziło do ustalenia dopuszczalnych poziomów poboru mocy w sposób nieadekwatny do potrzeb i możliwości powoda, co spowodowało przekroczeniem tych wartości w analizowanym okresie. Skoro, jak zeznał świadek Ł. T., nie ma możliwości ograniczenia poboru energii elektrycznej zgodnie z oczekiwaniami operatorów bez uszczerbku dla procesu produkcji, surowca, maszyn, czy bez zagrożenia awarią przyzakładowej oczyszczalni ścieków (protokół rozprawy z 10.12.2019 r., 00:10:19-00:17:58), to dlaczego przedsiębiorca nie zadbał należycie o zapewnienia bezpieczeństwa tych dóbr na wypadek zaistnienia nadzwyczajnej sytuacji związanej z wprowadzeniem ograniczeń poboru mocy? W ocenie Sądu, odpowiedzialność za ten stan rzeczy spoczywa także na powodzie. Jak trafnie zauważył, pozwany, bez znaczenia pozostaje zatem ustalenie przez biegłego właściwego poziomu mocy bezpiecznej w obiektach powoda, skoro od 10 do 31 sierpnia 2015 r. powoda obowiązywały w tym zakresie określone wielkości, których to powód wcześniej nie kwestionował. Stąd też Sąd pominął wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu energetyki na okoliczność (1) braku możliwości wprowadzenia ograniczenia w zakresie poboru energii w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. w zakładach (...), G. i S., do poziomu oczekiwanego przez właściwych operatorów bez ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa osób, zwierząt oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych; (2) wysokości mocy bezpiecznej dla ww. zakładów, tj. mocy niezbędnej do funkcjonowania ww. zakładów bez zagrożeń i zakłóceń w zakresie bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych.

Nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy okazały się zeznania świadków Ł. T. i K. Z. (1) na okoliczność braku możliwości negocjowania z operatorami umów dystrybucji energii elektrycznej, ponieważ świadkowie ci nie mieli wiedzy w tym zakresie, jako że nie uczestniczyli w negocjowaniu i podpisywaniu tego rodzaju umów (protokół rozprawy z 10.12.2019 r., 00:05:45, 00:46:18).

Nadto, z zeznań świadka K. Z. (2) wynika, że decyzja o niedostosowaniu się od razu do wprowadzonych ograniczeń, lecz dokończeniu procesu produkcji i zabezpieczeniu towaru w zakładzie w C. w dniu 10 sierpnia 2015 r., podyktowana była jedynie względami ekonomicznymi, a nie jak wskazywał powód, z uwagi na zagrożenie bezpieczeństwa osób, zwierząt oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych. Jak zeznała świadek, przerwanie produkcji groziło by koniecznością utylizacji towaru i zbyt dużymi stratami finansowymi (protokół rozprawy z 10.12.2019 r., 00:32:50, 00:42:01). Należy jednak mieć na uwadze, że ze stratami tego rodzaju musieli się liczyć wszyscy odbiorcy energii elektrycznej, którzy podlegali ograniczeniom.

Odnosząc się natomiast do podniesionej w odwołaniu kwestii nie podjęcia przez operatora systemu przesyłowego działań, mających na celu zapobieżenie konieczności wprowadzania ograniczeń w zakresie poboru energii, to należy zauważyć, że niniejsza sprawa dotyczy niezastosowania się przez powoda do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązujących od 10 do 31 sierpnia 2015 r., nie zaś oceny działań operatora systemu przesyłowego, czy operatorów systemów dystrybucyjnych, w związku z wprowadzaniem tych ograniczeń. Stąd też zagadnienie to pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a w konsekwencji bezcelowe jest występowanie w trybie art. 248 § 1 k.p.c. o przedstawienie raportu, o którym mowa we wniosku powoda z punktu f) odwołania.

W rozpatrywanej sprawie poza sporem jest, że powodowa Spółka nie dostosowała się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w obiektach zlokalizowanych w G., S. i C.. Dnia 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła w tych lokalizacjach łącznie – odpowiednio – 12,890 / 1,010 / 0,4102 MW w godzinie, a dla dwóch pierwszych lokalizacji dnia 11 sierpnia 2015 r. – odpowiednio – 9,750 / 0,440 MW w godzinie, a 12 sierpnia 2015 r. – odpowiednio – 3,490 / 0,090 MW w godzinie. Łącznie we wskazanym okresie przekroczenie wyniosło 28,0802 MW w godzinie.

W ocenie Sądu, kwestia dopuszczania się przez powodowego przedsiębiorcę wymienionych naruszeń jest niewątpliwa, rozstrzygnięcia wymagało natomiast, czy istnieje podstawa prawna do nałożenia na powoda sankcji za niezastosowanie się do wskazanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej.

Na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, Prezes URE jest uprawniony do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub

art. 11d ust. 3. Należy zauważyć, że ustawodawca przewidział sankcję nie ogólnie za każdy przypadek niezastosowania się do tego rodzaju ograniczeń, lecz tylko za niezastosowanie się do ściśle określonych, konkretnych ograniczeń, tj. wprowadzonych w oparciu o art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 PE.

Przepis art. 11 PE dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Oznacza to, że oparcie zaskarżonej decyzji na tej podstawie prawnej było prawidłowe, skoro powodowi zarzucono, między innymi, niezastosowanie się 12 sierpnia 2015 r. do ograniczeń wprowadzonych przez Radę Ministrów.

Jeśli chodzi o art. 11c ust. 3 PE - który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów. Natomiast sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c PE. Tym samym, zdaniem Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a PE do przepisu art. 11c ust. 3 PE jest puste i mamy tutaj do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. Natomiast z całą pewnością przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pozwany oparł zaskarżoną decyzję także na art. 11d ust. 3 PE, co zdaniem Sądu, było bezpodstawne. Wbrew twierdzeniom organu, przepis ten nie stanowi rozwinięcia uprawnień OSP wskazanych w art. 11c ust. 2 PE, określając sposób realizacji wprowadzonych ograniczeń. Norma ta dotyczy bowiem możliwości ograniczenia przez operatorów systemu elektroenergetycznego, a nie OSP, świadczonej przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw.

Jedynie na marginesie należy odnotować, że zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 19 PE, sankcją zagrożone jest również, między innymi, nie przestrzeganie poleceń OSP, o których mowa w art. 11d ust. 1 i 2, przy czym w niniejszej sprawie ta sytuacja nie miała miejsca.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdza, że przepisy art. 11c ust. 3 PE oraz art. 11d ust. 3 PE nie stanowią samoistnej podstawy prawnej wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w trybie polecenia OSP. Podstawę taką stanowi przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 PE, nie uwzględniony wszakże w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a PE. Oznacza to, że odesłanie zawarte w danym zakresie w ostatnim z wymienionych przepisów, przyznającym Prezesowi URE kompetencję do wymierzenia kary pieniężnej, jest błędne. Tym samym, nałożenie tej kary w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE, wymagałoby zastosowania przez organ wykładni rozszerzającej art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, co zdaniem Sądu, należy uznać za niedopuszczalne. Kary pieniężne, wymierzane na podstawie ustawy Prawo energetyczne, stanowią rodzaj sankcji administracyjnokarnej. Przepisy o charakterze administracyjnokarnym, przewidujące kary pieniężne za określone naruszenia, winny zaś być stosowane przez organy administracji publicznej w sposób ścisły i precyzyjny, tzn. dokładnie odpowiadający normie prawnej bez stosowania wykładni rozszerzającej, analogii, czy domniemań (tak trafnie M. Sachajko [w:] red. M. Swora, Z. Muras, Prawo energetyczne, tom II, Komentarz do art. 12-72, Warszawa 2016, s. 883). W tym kontekście, konstrukcja przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a PE budzi istotne zastrzeżenia w zakresie spełniania zasady określoności czynów zabronionych pod groźbą kary (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Zasada ta w demokratycznym państwie prawnym stanowi jeden z filarów ochrony karnoprawnej, która zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, winna być stosowana także w przypadku odpowiedzialności za delikty administracyjne, w tym także te, które zostały unormowane w ustawie Prawo energetyczne. Ustawowe formułowanie przepisów o charakterze represyjnym musi w pełni odpowiadać zasadzie określoności, co oznacza, że ustawa musi w sposób kompletny, jasny, jednoznaczny i precyzyjny definiować wszelkie znamiona czynów zagrożonych karą. Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za swój, pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 1 czerwca 2004 r. w sprawie o sygn. akt GSK 30/04, zgodnie z którym przy egzekwowaniu obowiązku, kształtowanego normą prawa

administracyjnego materialnego, za którego naruszenie przewidziana jest administracyjna kara pieniężna, muszą być zachowane bezwzględnie zasady interpretacji i stosowania norm o charakterze restrykcyjnym ukształtowane w dziedzinie prawa karnego, zwłaszcza zasada prymatu wykładni językowej przed innymi rodzajami wykładni (System Informacji Prawnej LEX nr 799784). W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że w odniesieniu do przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, powyższe kryteria, w tym wymóg kompletności i jednoznaczności w formułowaniu przez ustawodawcę przesłanek normatywnych kary pieniężnej, nie został spełniony.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 PE, konieczna była zmiana decyzji w tym zakresie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela natomiast ocenę Prezesa URE, co do zasadności orzeczenia wobec powodowej Spółki kary pieniężnej w odniesieniu do naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń, wynikającego z art. 11 PE (ograniczenia wprowadzone w drodze rozporządzenia Rady Ministrów). W ocenie Sądu, brak było w danym przypadku podstaw do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, o której mowa w art. 56 ust. 6a PE. Zgodnie z tym przepisem, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Istotne jest przy tym, że obie ww. przesłanki muszą zostać spełnione łącznie. W ocenie Sądu, w analizowanym przypadku pozwany trafnie przyjął, że stopień szkodliwości czynu zarzuconego przedsiębiorcy jest znaczny z uwagi na wpływ tego czynu na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. W globalnym wymiarze, w sytuacji zagrożenia dostaw energii elektrycznej zaistniałej w sierpniu 2015 r., nawet niewielkie, pojedyncze przekroczenia obowiązujących wartości poboru energii, miały bowiem ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa systemu energetycznego państwa, bo ich suma stwarzała w tym zakresie realne niebezpieczeństwo dla pracy krajowej sieci elektroenergetycznej. Ponadto, skoro kara pieniężna dotyczy przekroczenia poboru mocy konkretnym dniem wskazanym w zaskarżonej decyzji – tj. 12 sierpnia 2015 r., to nie jest możliwe przyjęcie, że powód zrealizował obowiązek lub zaprzestał naruszenia, bowiem w tym właśnie dniu miał miejsce stan, w którym powód nie zastosował się do wprowadzonych ograniczeń związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej.

Powód nie przedstawił okoliczności, które podważyłyby wymiar nałożonej na niego kary za ww. czyn. Sąd przyjął przy tym, że kara w wysokości 10.740 zł (stanowiąca iloczyn 3.000 zł i łącznego przekroczenia mocy 12 sierpnia 2015 r., wynoszącego $3,490 + 0,090 = 3,58$ MW), wyliczona według metodologii przyjętej przez regulatora – w pełni zaakceptowanej przez Sąd orzekający w niniejszym składzie – mieści się w granicach wyznaczonych przepisami prawa. W ocenie Sądu, pozwany - kierując się tym, aby kara pieniężna spełniła przypisywaną jej funkcję wychowawczą i represyjną - nie przekroczył ram uznania administracyjnego, ustalając kwotę kary w oparciu o podwojoną wysokość zastosowanego mnożnika, tj. kwotę 3.000 zł, stanowiącą dwukrotność najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii na rynku bilansującym odnotowanej 7 stycznia 2016 r.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 PE, wysokość kary pieniężnej, o której mowa między innymi w ust. 1 pkt 3a, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w myśl art. 56 ust. 6 PE, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. W opinii Sądu Okręgowego, wszystkie wymienione kryteria zostały ocenione przez pozwanego prawidłowo. W szczególności, organ trafnie ocenił możliwości finansowe przedsiębiorcy. Pozwany uwzględnił także podjęte przez przedsiębiorcę działania, skutkujące zastosowaniem się do ograniczeń w części czasu ich trwania w ten sposób, że zawęził podstawę do wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie to miało miejsce.

Co do stopnia szkodliwości czynu, to jak już wskazano powyżej, Sąd podziela stanowisko prezesa URE, że należy ją uznać za znaczną z uwagi na to, że ograniczenia w poborze mocy są wprowadzane w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju i ich nieprzestrzeganie może rodzić poważne skutki dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Ograniczenia takie zostały wprowadzone w związku z wyjątkowo

wysokimi temperaturami i obniżeniem stanu wód w zbiornikach wodnych i rzekach, a zatem nawet niewielkie przekroczenia poboru mocy mogły wywołać blackout. Dlatego tak istotne ze względów bezpieczeństwa było przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych w sierpniu 2015 r. I nawet jeśli przekroczenia w poborze mocy przez niektóre podmioty nie były wysokie, to biorąc pod uwagę niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń przez znaczną liczbę odbiorców, kumulacja takich zachowań stanowiła realne zagrożenie dla tego bezpieczeństwa. Powód jest zaś profesjonalistą, a zatem dotyczą go podwyższone reguły staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Powód powinien zatem w taki sposób prowadzić działalność gospodarczą, aby nie naruszać przepisów prawa. Podejmując decyzję o przekroczeniu dopuszczalnego poboru mocy, powód musi liczyć się z koniecznością zapłaty kary pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE.

Biorąc pod uwagę wysokość przychodu, osiągniętego przez powoda w roku 2016 oraz maksymalną wysokość kary, jaka mogła być wymierzona w danym przypadku, kara w wysokości 10.740 zł nie jest nadmiernie dolegliwa i nie wpłynie negatywnie na kondycję finansową powodowej Spółki.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 i 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 i 2 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że pozwany Prezes URE - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu powodowi kosztów procesu, na które złożyły się: opłata od odwołania w wysokości 100 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego (720 zł), którego wysokość została ustalona na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSO Ewa Malinowska